

Opkomen voor rechten en vrijheden in een pluriforme samenleving.

Symposium over islamofobie en burgerrechten in Nederland.

28 september 2019 12.30 - 18.00,

Ds. G. Mansveltschool, Karel Doormanstraat 125, Amsterdam.

Collectief tegen Islamofobie en Discriminatie (CTID) & programma Forces that bind and/or divide, van de afdeling antropologie van de Universiteit van Amsterdam

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Seculiere vrijheden en burgerrechten zijn nooit vanzelfsprekend: ze moeten altijd bevochten en beschermd worden. De laatste 30 jaar zien we echter wel iets bijzonders: seculiere vrijheden worden steeds sterker gedefinieerd en afgebakend door discussies over islam en moslims en vaak in oppositie met islamitische rituelen en instituties. Hoe kunnen we dit het beste duiden? Wat betekenen deze ontwikkelingen voor de burgerrechten van moslims en andere minderheden? Wat zijn de mogelijkheden om hier antwoorden op te vinden zodanig dat we onze seculiere en pluralistische samenleving zo inrichten dat deze tegemoetkomt aan een groeiende diversiteit? Hoe beschermen we burgerrechten in een tijd van normalisering van islamofobie?

Deze vragen en vele andere willen we aan de orde stellen in een symposium over islam, moslims en burgerrechten in Nederland, in het kader van de dag tegen islamofobie. Dit is hard nodig. Nadat recent het verbod op gezichtsbedekkende kleding van kracht werd, staan er binnenkort nieuwe wetten en discussies op de politieke agenda die moslims aangaan of zelfs direct op moslims gericht zijn. Het huidige convenant voor de rituele slacht en een nieuwe poging om onverdoofd ritueel slachten te verbieden komen binnenkort aan de orde in het parlement. Recent, zeker na de onthullingen van Nieuwsuur en NRC over informele islamitische lessen en over islamitische basisscholen, en de controverse rondom het optreden van de AIVD, NCTV en gemeente Amsterdam ten aanzien van het Cornelius Haga Lyceum, staat ook het bijzonder onderwijs ter discussie. Dit komt bovenop beleid en discussie van de afgelopen 18 jaar waarin moslims in het kader van integratie en anti-radicalisering als potentieel risico worden aangemerkt.

Hoe werken al deze fenomenen precies en wat zijn de oplossingen die we hebben om de burgerrechten van moslims te beschermen? Allerlei vragen die aan bod kwamen op deze middag onder leiding van Bouchra Talidi.

Programma

- 12.30: inloop
- 13.00 – 13.05: Opening door Abdou Menehbi
- 13.05 – 13.45: Overheidsbeleid, politiek & islamofobie (Martijn de Koning en Roemer van Oordt)
- 13.45 – 14.30: Verbod op gezichtsbedekkende kleding (Mouna en Annelies Moors)
- 14.30 – 15.00: Pauze
- 15.00 – 15.45: Islamitisch onderwijs (Tom Zwart, Aissa Zanzen)
- 15.45 – 16.30: Ritueel slachten (Azzedine Karrat & Hanneke Gelderblom-Lankhout)
- 16.30 – 17.00: Normalisering en islamofobie (Ibtissam Abaaziz)
- 17.00 – 17.15: Pauze
- 17.15 – 17.45: Slotpanel
- 17.45 – 18.00: Afsluiting
- 18:00 – 19:00: Informeel netwerken

Informatie over de sprekers

Roemer van Oort is politicoloog bij projectbureau Zasja en redacteur Republiek Allochtonië

Tom Zwart is hoogleraar cross-cultureel recht aan de Universiteit van Utrecht.

Aissa Zanzen is voorzitter van de koepel van islamitische scholen Islamitische Schoolbesturen Organisatie (ISBO)

Azzedine Karrat is imam.

Hanneke Gelderblom-Lankhout is lid van het Overleg Joden, Christenen en Moslims (OJCM)

Mouna is één van de initiatiefnemers van het protest Hand in hand tegen het nikabverbod

Annelies Moors is hoogleraar antropologie aan de Universiteit van Amsterdam

Ibtissam Abaaziz is projectleider van Stichting Meld Islamofobie

Martijn de Koning is antropoloog verbonden aan de Universiteit van Amsterdam en de Radboud Universiteit Nijmegen.

De middag wordt iets na enen geopend door Bouchra Talidi, de moderator van de bijeenkomst. Vervolgens heet Abdou Menehbi iedereen welkom namens het CTID en dankt de Mansveltschool voor haar gastvrijheid. Een bijzonder warm welkom gaat uit naar Mohamed Rabbae die aanwezig is als eregast. Ook Martijn de Koning van de Universiteit van Amsterdam en de Radboud Universiteit Nijmegen heet iedereen en in het bijzonder Mohamed Rabbae van harte welkom.

In zijn verhaal gaat Martijn de Koning in op de term islamofobie die hij definieert als "Een vorm van racisme (anti-moslim racisme) gebaseerd op een historisch gegroeid hiërarchisch onderscheid tussen moslims en Europeanen op basis van stereotype en generaliserende ideeën over islam, cultuur, gender en uiterlijke kenmerken. Het denken en handelen van moslims wordt hierbij gereduceerd tot deze generalisering en stereotyperingen die vervolgens worden gebruikt als aanleiding en legitimering om een onderscheid te maken. Hij schetst het bredere kader van de middag door aan te geven hoe moslims in verschillende beleidsvelden tot object van beleid worden gemaakt en hoe processen van 'raciale othering' hier een rol spelen, maar ook hoe het beleid en de

seculiere arrangementen kansen geven aan moslims en hoe moslims hierin meewerken (bijvoorbeeld als het gaat om het anti-radicaliseringsbeleid, zoals uitgelegd in de studie onder redactie van Nadia Fadiel, Martijn de Koning en Francesco Ragazzi). Roemer van Oordt ging vervolgens in op de praktijk van moskeebouw in Nederland en debatten daarover. Zowel Van Oordt als De Koning baseerden zich in hun bijdrage deels op hun hoofdstukken in de bundel van Ineke van der Valk 'Mikpunt Moskee'. Het idee bestaat volgens hem dat moskeebouw in Nederland zo goed als onmogelijk is. Dit is mede gevoed door de grote discussies over de nieuwbouw van moskeeën in Gouda en Assendelft. Toch is het patroon anders:

moskeeën kunnen wel degelijk worden gebouwd en worden ook gebouwd. Maar er is wel wat aan de hand. Er is georganiseerd verzet en islam en moslims liggen onder een vergrootglas. Daarmee staat het gelijkheidsbeginsel en vrijheid van godsdienst van moslims onder druk.

Een zeer actueel onderwerp betreft het verbod op gezichtsbedekkende kleding dat op 1 augustus is ingegaan. Hierover spreken Mouna, student Midden-oostenstudies aan de universiteit Leiden en Esther (schuilnaam) en vervolgens Annelies Moors (Universiteit van Amsterdam). Mouna en Esther zijn oprichters van Hand in hand tegen het niqab verbod en de organisatoren van het stille protest die op 9 augustus in Den Haag. Mouna gaat in op de betekenissen van de niqab en het verbod en Esther spreekt over het belang van actie voeren tegen dit verbod en waarom dit voor iedere burger belangrijk is.

Mouna wijst erop dat het verbod op gezichtsbedekkende kleding betekent dat er speciaal voor een kleine groep vrouwen een wet is gemaakt. De huidige wet "gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding" houdt in dat men geen overheidsgebouwen, zorginstellingen, onderwijsinstellingen en het openbaarvervoer mag betreden in gezichtsbedekkende kleding. Er zijn ook uitzonderingen zoals werk, sport en evenementen: "Hierop stellen wij onszelf dan de vraag: wie zijn degenen die dan nog buiten deze uitzonderingen vallen? Inderdaad, de niqab-dragende moslima."

Hoofddoel van het protest, zo vertelt Esther vervolgens, was het laten inzien van het gevaar van dit verbod, het gevaar van de toelating van een verbod dat mensenrechten schendt. "Wat wij altijd zullen benadrukken is het feit dat dit verbod elke Nederlandse burger raakt en dat het zelfs niet nodig is een voorstander te zijn van de niqab om je uit te spreken tegen dit verbod." Volgens haar is het niqabverbod een onderdeel van een geplande reeks interventies op de moslimgemeenschap in Nederland en het is dan ook belangrijk om actie te blijven voeren. Temeer omdat er diverse incidenten tegen de vrouwen hebben plaatsgevonden zoals ook RTL Nieuws melde evenals Stichting Meld Islamofobie. Het verbod zorgt verder ook voor beperking van maatschappelijke participatie van de niqab-dragende vrouw. En ze wijst op het risico van de glijdende schaal: wordt het verbod uitgebreid naar een hoofddoekverbod zoals Wilders wil? Zij blijven dan ook actie voeren samen met bestaande initiatieven zoals Werkgroep blijf van mijn niqab af, stichting Meld Islamofobie, Safety4Her, Boerkabuddies.

Annelies Moors haakt in op het betoog van Mouna en Esther. In 2009 zo stelt ze was er niemand te vinden die iets wilde ondernemen tegen een mogelijk verbod. Een paar jaar geleden werd Blijf van mijn niqaab af! van Karima actief, en nu hebben we de werkgroep Hand in hand tegen het niqaabverbod, de boerkabuddies en allerlei andere activiteiten waarbij zowel moslims als anderen deelnemen. Moors stelt dat de wet symboolwetgeving: er is geen substantieel probleem dat dit verbod gaat oplossen, en als er al een probleem was zijn er veel minder verregaande maatregelen beschikbaar. De mensen werkzaam in de sectoren zaten helemaal niet op deze wet te wachten, die hebben wel andere zorgen. Maar symboolwetgeving doet wel iets, stelt ze: Het leidt tot intimidatie en bedreiging van niqaabdraagsters en andere vrouwen die herkenbaar zijn als moslim (zie het rapport van Meld Islamofobie). Al toen ze haar onderzoek verrichtte kwam dat terug: "...iedere keer als politici over een verbod begonnen voelden mensen zich vrijer agressief gedrag te vertonen."

Haar onderzoek laat zien dat het in Nederland een grote stap is om een gezichtssluier te dragen voor de meeste vrouwen. Het argument van onderdrukking speelt daarom een grotere rol in het debat dan in het beleid. Immers, waarom zou je vrouwen straffen die gedwongen worden om een gezichtssluier te dragen, waarom niet degene die het hen oplegt? En hoe helpt het om hen dan zo sterk in hun bewegingsvrijheid te beperken? Aan het einde stelt ze de vraag in hoeverre er ruimte is voor pluriformiteit en of we alles "waar we ons als meerderheid ongemakkelijk bij voelen dan maar verbieden"?

Mohamed Rabbae kreeg na de korte pauze kort het woord waarin hij de gelegenheid nam om zijn idee over de pluriforme samenleving in relatie tot het recente verbod op gezichtsbedekkende kleding, voor het voetlicht te brengen:

OPKOMEN VOOR RECHTEN EN VRIJHEDEN IN EEN PLURIFORME SAMENLEVING.

28 september 2019 12.30 uur, Mansveltschool Karel Doormanstraat 125, Amsterdam

Georganiseerd door: Collectief tegen Islamofobie en Discriminatie (CTID) & programma Forces that bind and/or divide, van de afdeling antropologie van de Universiteit van Amsterdam.

Seculiere vrijheden en burgerrechten zijn nooit vanzelfsprekend: ze moeten altijd bevochten en beschermd worden. De laatste 30 jaar zien we echter wel iets bijzonders: seculiere vrijheden worden steeds sterker gedefinieerd en afgebakend door discussies over islam en moslims en vaak in oppositie met islamitische rituelen en instituties. Hoe kunnen we dit het beste duiden? Wat betekenen deze ontwikkelingen voor de burgerrechten van moslims en andere minderheden? Wat zijn de mogelijkheden om hier antwoorden op te vinden zodanig dat we onze seculiere en pluralistische samenleving zo inrichten dat deze tegemoetkomt aan een groeiende diversiteit? Hoe beschermen we burgerrechten in een tijd van normalisering van islamofobie?

Deze vragen en vele andere willen we aan de orde stellen in een symposium over islam, moslims en burgerrechten in Nederland, in het kader van de dag tegen islamofobie. Dit is hard nodig. Nadat recent het verbod op gezichtsbedekkende kleding van kracht werd, staan er binnenkort nieuwe wetten en discussies op de politieke agenda die moslims aangaan of zelfs direct op moslims gericht zijn. Het huidige convenant voor de rituele slacht en een nieuwe poging om onverdoofd ritueel slachten te verbieden komen binnenkort aan de orde in het parlement. Recent, zeker na de onthullingen van Nieuwsuur en NRC over informele islamitische lessen en over islamitische basisscholen, en de controverse rondom het optreden van de AIVD, NCTV en gemeente Amsterdam ten aanzien van het Cornelius Haga Lyceum, staat ook het bijzonder onderwijs ter discussie. Dit komt bovenop beleid en discussie van de afgelopen 18 jaar waarin moslims in het kader van integratie en anti-radicalisering als potentieel risico worden aangemerkt.

Hoe werken al deze fenomenen precies en wat zijn de oplossingen die we hebben om de burgerrechten van moslims te beschermen? Allerlei vragen die aan bod komen op deze middag onder leiding van Bouchra Talidi.

Programma

12.30	inloop
13.00 – 13.05	Opening door Abdou Menehbi
13.05 – 13.45	Overheidsbeleid, politiek & islamofobie (Martijn de Koning en Roemer van Oordt)
13.45 – 14.30	Verbod op gezichtsbedekkende kleding (Mouna en Annelies Moors)
14.30 – 15.00	Pauze
15.00 – 15.45	Islamitisch onderwijs (Tom Zwart, Aissa Zanzen)
15.45 – 16.30	Ritueel slachten (Azzedine Karrat & Hanneke Gelderblom-Lankhout)
16.30 – 17.00	Normalisering en islamofobie (Ibtissam Abaaziz)
17.00 – 17.15	Pauze
17.15 – 17.45	Slotpanel
17.45 – 18.00	Afsluiting
18.00 – 19.00	Informeel netwerken

الإسلام و المسلمون و الحقوق المدنية في هولندا من أجل الدفاع عن الحقوق و الحريات في مجتمع متعدد

28 سبتمبر 2019 على الساعة 12:30 زوالا بالعنوان التالي:
Mansveltschool Karel Doormanstraat 125, Amsterdam

لا يمكن أبداً اعتبار الحريات العلمانية والحقوق المدنية أمراً مسلماً به، يجب دائماً الدفاع عنها وحمايتها. ومع ذلك، شهدت السنوات الثلاثين الماضية شيئاً خاصاً، فالحريات العلمانية لم تعريفها وتحديدتها من خلال المناقشات حول الإسلام والمسلمين وغالباً في تعارض تام مع الشعائر الإسلامية. كيف يمكننا تعريف مفهوم الحريات العامة وتحديدتها بشكل أفضل؟ ماذا يعني الحقوق المدنية بالنسبة للمسلمين والأقليات الأخرى؟ كيف يمكن التوصل إلى إجابات وإلزامية وبطريقة يمكننا بها هيكلية مجتمعنا العلماني بشكل يستجيب للرغبات المتنوعة لكل شرائح المجتمع؟، كيف نحمي الحقوق المدنية لكل المواطنين والمواطنات في الوقت الذي يتم فيه التساهل والتطبيع مع السلوكيات المعادية للإسلام والمسلمين؟

هذه الأسئلة وغيرها سيتم معالجتها في ندوة "حول الإسلام والمسلمين والحقوق المدنية في هولندا". في إطار اليوم الأوروبي ضد الإسلاموفوبيا، مع بداية شهر غشت الماضي بدء سريان الحظر المفروض على الملابس المخفية للوجه، وقررتنا ستطرح مشاريع قوانين ومناقشات جديدة على الأجنحة السياسية التي تهم المسلمين أو تلك التي تستهدفهم بشكل مباشر. حيث سيتم مناقشة طقوس الذبيحة عند المسلمين وكذلك مقترح القانون المعروض في البرلمان الهولندي حول حظر الذبيحة التي لا تخضع فيها الحيوانات لعملية التضدير. وفي الأونة الأخيرة، لا سيما بعد البحث الذي قامت به NRC و Nieuwsuur حول الدروس الإسلامية غير النظامية وحول المدارس الابتدائية الإسلامية، والجدل القائم حول تصرفات AIVD - NCTV وبلدية أمستردام فيما يتعلق بتأنيوة كورنيلوس هاجا، أصبح التعليم الخاص بهولندا بدوره مقل للجدل. هذا بالإضافة إلى السياسات والنقاشات الحمومية التي شهدتها السنوات الـ 18 الماضية التي تم فيها اعتبار المسلمين كخطر محتمل في سياق سياسة الاندماج ومكافحة التطرف.

كيف تشتغل كل هذه الظواهر والضبط وما هي الحلول الممكنة لحماية الحقوق المدنية للمسلمين؟ كل هذه الأسئلة سيتم مناقشتها خلال هذه الندوة تحت رئاسة السيدة بشرى تاليدي.

برنامج الندوة

12:30	الاستقبال
13:05	افتتاح الندوة من طرف السيد عبدو المنبيهي
13:05 – 13:45	عرض حول السياسة الحكومية و السياسة و الإسلاموفوبيا بهولندا من طرف الأستاذ مارتن دو كوينغ
13:45 – 14:30	عرض حول قانون حظر تغطية الرأس على النساء من طرف مونة و أناليس موزيس
14:30 – 15:00	استراحة
15:00 – 15:45	التعليم في المدارس الإسلامية (توم زفارت)
15:45 – 16:30	طقوس الذبيحة عند المسلمين (عزالدين كراط و هاناكا غلديوم)
16:30 – 17:00	التطبيع أو التسامح مع الإسلاموفوبيا (إبتسام إبايزين)
17:00 – 17:15	استراحة
17:15 – 17:45	نقاش عام
17:45 – 18:00	اختتام أعمال الندوة

In het deel over islamitisch onderwijs in Nederland komen Tom Zwart en Aissa Zanzen aan het woord. Volgens Tom Zwart heeft de negativiteit rondom islamitisch onderwijs te maken met de toenemende secularisatie, de domesticering van de islam, dat wil zeggen pogingen van de overheid om een 'gematigde' islam te bevorderen, en de 'gevoelsspolitiek' die steeds meer aan terrein wint in de Tweede Kamer. In die context pleitte hij ervoor secularisme (dat hij ziet als godsdienst) niet te veel ruimte te geven en voor een 'tolerantiecoalitie' met andere religies die belang hebben bij het in stand houden van het bijzonder onderwijs. Volgens hem kan de druk op het islamitische onderwijs worden verlicht als verschillende spelers binnen de moslingemeenschap effectiever gebruik maken van de mogelijkheden die de democratische rechtsstaat biedt.

Aissa Zanzen stelt dat de opheft rondom het islamitisch onderwijs niets nieuws is en dat de organisatie het onderhand gewend is eigen rechten via de rechtelijke weg te halen. Daarnaast stelt hij de neutraliteit van media ter discussie. Hij vindt dat de berichtgeving over Islamitisch onderwijs en het boek over seksuele voorlichting sensationeel is en weinig recht doet aan het werk van ISBO een organisatie die een verenigingsvorm heeft met autonome leden. ISBO treedt als adviseur op van lid-scholen en kan code of governance niet opleggen. Wat betreft het boek van Asma Classen, het blijkt dat het boek in de ontwerp fase besproken werd met COC; iets wat de organisatie later ontkende. Bovendien moet het duidelijk zijn dat islamitische scholen niet uitsluitend bezig zijn met godsdienst al lijkt het zo in eerste instantie, maar godsdienst lessen vormen maar een fractie van alle andere lessen die worden aangeboden.

Imam Azzedine Karrat krijgt vervolgens het woord over het ritueel slachten. Hij neemt geen standpunt in over een mogelijk verbod op onverdoofd ritueel slachten, maar benadrukt wel de relatie in de islamitische traditie tussen ritueel slachten en dierenwelzijn: Het is aanbevolen om het offerdier met zachtheid naar de slachtplaats te leiden; het is aanbevolen om het dier gerust

te stellen en snel te zijn met het slachtingsproces met een scherp element, zoals een mes, zodat het lijden en pijnigen van het dier kan worden vermeden. Deze relatie tussen ritueel slachten en dierenwelzijn wordt ook benadrukt door Hanneke Gelderblom-Lankhout als het gaat om het joodse ritueel slachten. Daarmee zet ze ook vraagtekens bij de diervriendelijkheid van de reguliere slacht: verdoven bij de reguliere slacht is een pin door je kop, waarbij hersencellen worden vernietigd en bedwelmen is met velen in een hok gejaagd worden en vergast. Termen als verdoven en bedwelmen zijn volgens haar dan ook misleidend. Het EVRM (Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens) beschermt minderheden en hun religieuze praktijken en de Raad van State heeft het voorstel dan ook afgekeurd. Hanneke Gelderblom stelt dan ook, en dan daarvoor op de nodige goedkeuring uit de zaal rekenen, dat goede wetgeving steunt op argumenten en niet op populistische sentimenten die worden aangestuurd door misleiding en tal van onjuistheden.

Ibtissam Abaaziz presenteerde de belangrijkste punten van het nieuwe onderzoeksrapport van Stichting Meld Islamofobie. Dit rapport is gebaseerd op eigen onderzoek van de stichting en laat onder andere zien dat politieke retoriek van invloed is op het leven van alledag van mensen. Met andere woorden, er is een relatie tussen de politiek en wat mensen ervaren in het openbare leven, op het werk en op school. Ibtissam Abaaziz vraagt nadrukkelijk aandacht voor het welzijn van de slachtoffers: de mensen achter de cijfers en incidenten die soms de media halen. Voorbeelden van hoe politiek reageert op dit soort incidenten laten zien dat het meestal bagatelliserend is. De reactie van burgemeester Krikke als voorbeeld waarbij zij de aanval of de actie van Pegida bij moskee As-Soennah afdoet als meningsverschil.

Ibtissam Abaaziz stelt eveneens dat normalisering van islamofobie in de politiek weerspiegeld wordt in de reacties van slachtoffers die het steeds normaal zijn gaan vinden dat ze aangevallen worden. Omdat islamofobie wijdverspreid is en alledaags wordt de ernst ervan door meerdere partijen niet onderkend. Dit werkt niet bevorderend voor meldingsbereid onder de slachtoffers. Er wordt toch niks meegedaan en ik maak dit al zo vaak mee is de gedachte daarbij. De kwestie hoe verder stond centraal in het panel. Daarbij was nadrukkelijk de vraag of mensen in het panel en uit het publiek met concrete voorstellen kunnen komen om de problematiek van islamofobie aan te pakken. Hoe gaan we om met islamofobie, met overheidsoverlegorganen zoals CMO die niet in staat zijn voor de moslimgemeenschap op te komen? Hoe heeft bijvoorbeeld het verbod op gezichtsbedekking zover kunnen komen? Op een niet mis te verstane wijze trapte Abdou Menehbi af en in duidelijke bewoordingen spoorde hij de aanwezigen aan zelf in actie te komen en vooral niet veel van welke overheidsorganisaties te verwachten, immers de overheid zelf maakt zich schuldig aan uitsluiting, racisme en islamofobie. Abdou vindt dat de islamitische gemeenschap hun krachten moeten bundelen, niet wachten op traditionele structuren, organen als CMO werken niet. Strijd tegen islamofobie is strijd van burgerrechten.

Hanneke Gelderblom-Lankhout pleit voor een stevigere samenwerking tussen moslim en joodse organisaties, want het is duidelijk dat beide groepen doelwit zijn van racistisch beleid zoals verbod op kosher en halal. Men probeert deze groepen tegen elkaar uit te spelen en daar mogen ze geen ruimte toe krijgen. Heel concreet zou ze willen dat officier van justitie bijgestaan wordt met extra experts die verstand hebben van antisemitisme en islamofobie. Er is hierin een belangrijke rol weggelegd voor moslim en joodse organisaties. De politie is vaak niet geëquipeerd om met islamofob geweld om te gaan. In Enschede is een groep bruggenbouwers die voor een crisis bij elkaar komen, dus krijgt pegida geen voet aan de grond daar. Die groepen zouden overal opgericht kunnen worden.

Azzedine Karrat pleit ervoor op dezelfde voet door te blijven werken, de een is goed in onderzoek zoals Meld Islamofobie, de andere in actie. Maar kritisch blijven kijken hoe de gemeenschap het tot nu toe doet en heeft gedaan, elkaar blijven opzoeken alvorens eist gebeurt. verschillen blijven benoemen op een respectvolle manier zonder elkaar te verketteren of uit te sluiten.

Ibtissam Abaaziz verwijst naar het advies van Essed tijdens de presentatie van hun rapport in het pakhuis de zwijger. Essed zou hebben geadviseerd vooral stap voor stap op micro niveau deze problematiek te lijf te gaan. Islamofobie heeft historische wortels, met steeds kleine stapjes in eigen kringen zoals op scholen, werkcontext, klachten indienen en mensen mobiliseren die in posities zijn iets te kunnen doen.

Er is de nodige input vanuit het publiek. Onder andere Karima (Werkgroep blij van mijn niqaab af) pleit ervoor om de publieke opinie te beïnvloeden. Ze stelt voor om de negatieve beeldvorming aanpakken. De vraag was hoe je dat zou kunnen aanpakken. Uit eigen ervaring vanuit haar werk bij Blijf Van Mijn Niqaab af is dat niet iedereen kwaadwillend is, maar mensen dienen beter geïnformeerd te worden. Ibtissam Abaaziz vult het aan en adviseert om eigen platforms te creëren en aansluiting te zoeken bij platforms die het verhaal vertellen zoals zij dat zouden willen. En bij het verkopen van je verhaal waken voor het frame van good en bad muslims, blijft trouw aan je verhaal zonder te vervallen in een defensieve houding van 'kijk mij ik ben goed want ik ben tegen terrorisme'.

De discussie werd verhit toen de rol van CMO ter sprake kwam in de totstandkoming van het verbod op gezichtsbedekking. Aissa Zanzen die betrokken is bij het overlegorgaan vond dat moslims elkaar foutjes moeten kunnen vergeven, iedereen maakt wel eens een foutje. Daar kwam weerstand tegen omdat het om niet zomaar foutje gaat maar om een fout die veel schade heeft aangericht en een kleine groep nu de gevolgen daarvan alleen moet dragen. Een andere punt is over de rol van de moskee of imam in het geheel? Moeten die een rol spelen in het debat? In het debat over gezichtsbedekkende kleding waren ze nagenoeg afwezig klinkt het. Ibtissam Abaaziz vraagt af of dit wel de rol moet zijn van een moskee überhaupt? Is het wel hun taak, zijn ze capabel om zich te bewegen in bepaalde politieke contexten? Het is ook geen theologische discussie, maar een politieke. Moskeebesturen en imams zijn niet de juiste persoon, zij zijn politiek niet toegerust. Kunnen zij bruggen slaan naar alle andere activistische groeperingen zoals de anti zwarte piet beweging, antisemitisme bewegingen, LHBTI? De paneldiscussie leverde al met al de nodige gezichtspunten en geschillen op die in de toekomst zeker verder besproken moeten worden.

Geslagen, maar ook strijdbare toon op symposium over islamofobie

Geslagen, maar ook strijdbaar. Dat was de stemming zaterdag op een symposium over islamofobie en burgerrechten onder de circa 200 aanwezigen, vooral afkomstig uit de moslimgemeenschap.

Bas Soetenhorst 29 september 2019, 11:14

Mouna (l) en Esther (r) in gesprek met gespreksleider Bouchra Talidi. BEELD BAS SOETENHORST

"We moeten strategischer worden." Het was een sleutelzin in het betoog van Tom Zwart op het symposium in Bos en Lommer, georganiseerd door het Collectief tegen Islamofobie en Discriminatie, en een tak van de afdeling antropologie van de Universiteit van Amsterdam. Zwart - hoogleraar cross-cultureel recht uit Utrecht - sprong de afgelopen maanden veelvuldig in de bres voor het islamitische Cornelius Haga Lyceum.

'Tolerantiecoalitie'

Op het symposium bepleitte hij een 'tolerantiecoalitie' met andere religies die belang hebben bij het in stand houden van het bijzonder onderwijs. "Onder het motto: één voor allen, allen voor één."

De overheid is volgens hem geobsedeerd door de scheiding van kerk en staat en draagt het secularisme uit. "De overheid propageert zijn eigen godsdienst ten koste van andere godsdiensten."

Met een vereniging van moslimjongeren tracht Zwart alle belangenclubs van religieuze scholen - of ze nu islamitisch, joods of christelijk zijn - bijeen te brengen. "Dat is nog nooit gebeurd. Het landt op vruchtbare bodem," zei Zwart. "Laten we gezamenlijk optrekken en zorgen dat secularisme niet te veel ruimte krijgt."

Partijen als CDA en VVD geven zich steeds meer over aan anti-moslimsentimenten, aldus Zwart. "Rationele argumenten helpen niet. We moeten strategischer worden." Als VVD-fractievoorzitter Klaas Dijkhoff zich opwerpt als liefhebber van openbaar onderwijs, moet het tegenargument luiden dat daar allemaal linkse leraren de dienst uitmaken. "We moeten de mensen ontmaskeren die secularisatie uitdragen."

Tom Zwart. BEELD -

De twee stonden aan de basis van een protestbetoging in augustus in Den Haag tegen de wet. Op het symposium schetsten ze een grimmig beeld. "De sfeer op straat verslechtert. Wie ontfermt zich over deze groep vrouwen, die wordt blootgesteld aan agressie, fysiek en verbaal, door mensen die menen de wet aan hun kant te hebben?"

Hun verhaal sloot aan bij bevindingen van Meld Islamofobie, dat klachten over discriminatie en agressie tegen moslims verzamelt en een groeiend anti-moslimsentiment signaleert.

Annelies Moors, hoogleraar antropologie, sprak van 'een normalisering van islamofob gedrag', onder invloed van het boerkaverbod. "Er zijn nu meer mensen die snappen dat dit een wet is die werkelijk niet oké is. Het is evident dat het symboolwetgeving betreft."

Vrouwenonderdrukking

Afgelopen week sprak de Tweede Kamer over de eerste twee maanden dat het verbod geldt op gezichtsbedekkende kleding in het openbaar vervoer en publieke gebouwen. Moors hekelde de nadruk die partijen legden op vrouwenonderdrukking. "Ik zeg niet dat het nooit voorkomt. Maar voor een groot deel van de groep die het betreft, gaat het niet op."

Moors verwierp ook de koppeling tussen de niqaab en veiligheid. "Juist de uitspraken van politici creëren een gevoel van onveiligheid. Dat wordt mensen aangepraat."

"Tunahan Kuzu van Denk noemde het een islamofobe pestwet. Eigenlijk is dat best een goede term."

Voormalig GroenLinks-lijsttrekker Mohamed Rabbae zei dat 'de Nederlandse pluriforme samenleving niet bestaat zonder boerka'. "De samenleving is pas pluriform als het irritant is voor sommige mensen, confronterend voor sommige mensen en je aan het denken zet. Tegen de zusters in boerka zeg ik: hou gewoon vast aan je principes."

Commotie

Er werd ook teruggeblikt op de commotie door berichtgeving van *Nieuwsuur* en *NRC* over dubieuze praktijken op koranscholen en homovijandig lesmateriaal op islamitische scholen. De voorzitter van de koepelorganisatie van islamitische schoolbesturen, Aissa Zanzen, reageerde gelaten. "We zijn het gewend," zei hij over de ophef.